

Pagna ewlenija>Sib professjonist legali>Tipi ta' professjonijiet legali

Il-verzjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Swipe to change

il-Finlandiż

Tipi ta' professjonijiet legali

Finlandja

Din il-pagna tagħtik deskrizzjoni ġenerali tal-professjonijiet legali fil-Finlandja.

Professjonijiet legali – introduzzjoni

Il-professjonijiet legali fil-Finlandja jinkludu l-imħallfin li jaħdmu fil-qrati, il-prosekuturi, l-avukati tal-ġhajna legali pubblika, l-avukati, in-nutara pubbliċi u l-uffiċjali tal-infurzar (il-marixxalli).

Il-prosekuturi

Organizzazzjoni

Skont il-Kostituzzjoni tal-Finlandja, il-prosekutur ġenerali huwa l-prosekutur suprem u jmessi s-servizz tal-prosekuzzjoni.

Is-servizz tal-prosekuzzjoni huwa mqassam fuq żewġ livelli. Huwa jikkonsisti fl-uffiċju tal-prosekutur ġenerali, l-awtorità ċentrali tas-servizz tal-prosekuzzjoni u fi 15-il-uffiċju tal-prosekuzzjoni lokali b'50-uffiċju tas-servizz. Is-servizz tal-prosekuzzjoni Finlandiż għandu persunal ta' 581 persuna, li minnhom 381 huma prosekuturi.

Il-prosekuturi distrettwali prinċipali jmessu l-uffiċċji lokali tal-prosekuturi. Hemm ukoll assistenti prosekuturi prinċipali u prosekuturi distrettwali. Uħud mill-unitajiet tal-prosekuzzjoni għandhom prosekuturi ta' grad inferjuri, li qed jiġiharrġu fid-dmirijiet tas-servizz tal-prosekuzzjoni.

Dawk kollha li ssemew iktar 'il fuq huma **prosekuturi ġenerali** u, b'xi fitt eċċezzjonijiet, għandhom il-kompetenza biex iressqu akkużi minħabba reati kriminali mwettqa fil-ġurisdizzjoni tagħhom. Prosekuturi speċjali, bħall-ombudsman parlamentari u l-kanċillier tal-ġustizzja, għandhom il-kompetenza biex iressqu akkużi biss f'ċerti każijiet speċjali li huma ddefiniti b'mod ċar.

Rwol u dmirijiet

Skont il-liġi, id-dmir tal-prosekutur huwa li jistabbilixxi r-responsabbiltà kriminali f'kawża kriminali – b'mod li jkun żgurati s-sikurezza legali tal-partijiet u l-interess pubbliku. Il-prosekutur irid iwettaq dmirijietu b'mod imparzjali, mill-aktar fis possibbli u b'mod ekonomiku.

Is-servizz tal-prosekuzzjoni jrid josserva l-valuri ddefiniti b'mod kongunt tal-imparzjalità, tal-kompetenza u tal-benesseri fl-oqsma kollha ta' attività.

It-titolu ta' prosekutur pubbliku jirreferi għall-funzjoni ta' servizz pubbliku tal-prosekuturi; bil-kontra ta' partijiet oħra għal kawża kriminali, il-prosekutur ma jaġixx fl-interess tiegħu jew tagħha, imma f'isem is-soċjetà billi jharess l-interessi tagħha. Prosekutur huwa **uffiċjal Statali**, li dmiru huwa li jara li att kriminali ngħata s-sanzjoni **statutorja xierqa**. Il-prosekuturi jiffurmaw parti **indipendenti** mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Finlandiża.

Il-parti l-kbira tal-kwistjonijiet kriminali (madwar 80,000 kawża fis-sena) jieħdu ħsiebhom l-unitajiet ta' prosekuzzjoni lokali. L-uffiċċju tal-prosekutur ġenerali prinċipalment jieħu ħsieb kawżi kriminali li huma iktar sinifikanti għas-soċjetà kollha – li jammontaw għal fitt tużżani fis-sena.

L-investigazzjoni tar-reati – l-investigazzjonijiet ta' qabel il-proċess – hija dmir il-**pulizija**. Hekk kif titlesta investigazzjoni, il-materjal ikkompilat jintbagħat lill-prosekutur, li jevalwa l-akkużi tal-kwistjoni. Dan ifisser li, għal kull persuna suspettata u għal kull allegazzjoni ta' att, il-prosekutur jevalwa jekk twettaqx reat kriminali u jekk hemmx evidenza suffiċjenti li tiġġustifika prosekuzzjoni.

L-akkużi għandhom jitressqu jekk ikun hemm każ *prima facie* kontra s-suspettat. Jekk ma jkunx hemm biżżejjed evidenza, jew jekk ikun hemm raġuni oħra għaliex ma jistgħux jitressqu l-akkużi (eż. minħabba l-istatut tal-limiti), il-prosekutur se jieħu d-deċiżjoni li ma jibdiex il-prosekuzzjoni.

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib iktar informazzjoni fuq is-siti elettronici tal-**Ufficiju tal-Prosekutur Ġenerali** u tal-**Ministeru tal-Ġustizzja** Finlandiż.

L-imħallfin

Organizzazzjoni

Fil-Finlandja, il-parti l-kbira tas-sentenzi tal-qrati jingħataw minn imħallfin professjonali. Fil-qrati distrettwali, hemm ukoll imħallfin popolari (irġiel jew nisa). L-imħallfin huma membri ta' ġudikatura indipendenti. Huma jaqdu dmirijiethom fil-Qorti Suprema, fil-qrati tal-appell u fil-qrati distrettwali, fil-Qorti Amministrattiva Suprema u fil-qrati amministrattivi, kif ukoll fil-Qorti tal-Assigurazzjoni, fil-Qorti tax-Xogħol u fil-Qorti tas-Swieq. L-imħallfin huma uffiċjali Statali u ma jstgħux jitneħħew mill-kariga tagħhom. Imħallef ma jistax jiġi sospiż mill-kariga tiegħu, flief b'sentenza ta' qorti tal-ġustizzja. Barra minn hekk, imħallef ma jistax jiġi ttrasferit għal kariga oħra mingħajr il-kunsens tiegħu jew tagħha.

Il-Kapitolu 12 tal-**Att dwar l-Impjegati Statali taċ-Ċivil** jinkludi dispożizzjonijiet legali separati għall-imħallfin bħala impjegati taċ-Ċivil. Skont il-liġi, id-dispożizzjonijiet li jirregolaw il-liv, it-twidib, it-terminazzjoni tal-impjieg u s-sensja temporanja tal-impjegati taċ-Ċivil l-oħra ma japplikawx għall-imħallfin. Skont l-Att dwar l-Impjegati Statali taċ-Ċivil, imħallef huwa obligat jirreżenja hekk kif jagħlaq l-età statutorja tal-irtirar (għall-imħallfin din hija 68 sena), jew meta jitlef ħiltu għax-xogħol b'mod permanenti.

Rwol u dmirijiet

Imħallfin

Persuna li tixtieq tikkwalifika bħala mħallef irid ikollha **lawrja universitarja oghla fil-liġi** u trid tkun lestiet **tahriġ ta' sena** bħala mħallef f'qorti tal-prim'istanza. Ir-rotta normali għall-professjoni ta' mħallef hija permezz ħidma bħala **skrivani arbitrali** (segretarju anzjan) fil-qorti tal-appell, segwit minn ħatra bħala mħallef f'qorti distrettwali jew f'qorti tal-appell. Fil-ġejjieni, il-kandidati se jingħataw it-tahriġ. Il-qorti tal-appell tħabbar il-postijiet battala u l-Bord tal-Ħatra Ġudizzjarja jevalwa kemm ikunu adattati l-applikanti. L-imħallfin jinħatru mill-President tar-Repubblika.

Imħallfin popolari

Il-**qrati distrettwali** għandhom membri popolari jew "imħallfin popolari" li jipparteċipaw fil-proċess deċiżjonali f'ċerti kawżi. Fil-parti l-kbira, l-imħallfin popolari jintużaw fil-**kawżi kriminali**, imma jistgħu jaqdu dmirijiethom anki fi **kwistjonijiet ċivili** u **f'tilwim dwar kiri ta' proprjetà**. F'qorti distrettwali, kawża tinstema' minn imħallef ordinarju wieħed, li jagħmilha ta' president, u minn tliet imħallfin popolari. L-imħallfin popolari jingħataw setgħat indipendenti u, fejn ikun mefieg, tintlaħaq deċiżjoni permezz ta' votazzjoni; l-opinjoni tal-maġġoranza tiddeċiedi l-verdett. F'kawża kriminali, jekk ma tintlaħaqx maġġoranza, tipprevali l-opinjoni l-iktar vantaġġuza għall-akkużat; f'kawża ċivili, il-president ikollu l-vot deċiżiv.

Il-kunsilli municipali jaħtru mħallfin popolari għal termini ta' erba' snin. Kull municipalità jrid ikollha mill-inqas żewġ imħallfin popolari; il-municipalitajiet il-kbar għandhom numru ferm ikbar. L-imħallfin popolari għandhom jirrapprezentaw kemm jista' jkun mill-qrib l-istruttura tal-etajiet, tas-sessi, tal-lingwi u tax-xogħlijiet tal-municipalità.

Imħallef popolari jrid ikun **ċittadin Finlandiż**. Persuni li għandhom inqas minn 25 sena jew li għandhom iktar minn 63 ma jistgħux jinħatru mħallfin popolari. Persuni li għandhom pożizzjonijiet fil-qrati jew fl-istituzzjonijiet penali ma jistgħux jagħmluha ta' mħallfin popolari, u lanqas dawk li jaħdmu bħala prosekuturi, avukati jew membri tal-korp tal-pulizija. Imħallef popolari jaħlef bħal imħallef jew jagħmel dikjarazzjoni solenni qabel ma jieħu postu jew tiegħu postha. L-għan huwa li kull imħallef popolari jippartecipa f'seduta madwar darba fix-xahar jew 12-il darba fis-sena. Il-qorti distrettwali tagħti f'laqsa għal kull seduta lill-imħallfin popolari u tirrifondihom għal telf fid-dhul.

Avukati tal-għajnuna legali pubblika

Organizzazzjoni

L-avukati tal-għajnuna legali pubblika huma avukati impjegati mill-Uffiċċji tal-Għajnuna Legali Pubblika. L-avukati tal-għajnuna legali pubblika huma uffiċjali tal-Istat, li jinħatru mill-Ministeru tal-Ġustizzja. L-uffiċċji tal-Għajnuna Legali Pubblika huma ġestiti mill-Ministeru tal-Ġustizzja.

Ir-rekwiziti għal eliġibbiltà għall-kariga ta' avukat tal-għajnuna legali pubblika huma lawrja fil-liġi fuq il-livell ta' Master (oikeustieteen kandidaatti) u esperjenza adegwata tal-avukatura jew tal-għoti tas-sentenzi. Bosta avukati tal-għajnuna legali pubblika għandhom anki t-titolu onorarju ta' *varatuomari* (Master tal-liġijiet b'taħriġ fil-qrati).

L-avukati tal-għajnuna legali pubblika jinħatru biex jidheru quddiem il-qrati tal-ġustizzja; huma obbligati josservaw ir-regoli tal-kondotta professjonali xierqa għall-avukati fl-attivitajiet tagħhom. F'dan ir-rigward, huma sugġetti għas-setgħat dixiplinari tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati Finlandiża. Iktar minn nofs l-avukati tal-għajnuna legali pubblika fil-Finlandja huma membri tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati. L-avukati tal-għajnuna legali pubblika huma indipendenti minn kwalunkwe attur ieħor fit-tweġiq ta' dmirijiethom.

Organizzazzjoni tal-professjoni legali: L-avukati

Barristers/avukati

Il-membri tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati biss għandhom id-dritt li jużaw it-titoli professjonali ta' "**asianajaja**" jew "**advokat**". Fost l-oħrajn, kull min japplika biex jissieheb fl-**Assoċjazzjoni tal-Avukati** jrid:

Ikun temm **lawrja fil-Liġi fuq il-livell ta' Master** (LL.M.), li tagħtih jew tagħtiha d-dritt li jkollu jew ikollha kariga ġudizzjarja

Ikun magħruf bħala persuna ta' integrità

Ikollu diversi snin esperjenza fil-professjoni legali u f'attivitajiet ġudizzjarji oħrajn

Jgħaddi minn eżami speċjali li jkopri l-elementi bażiċi tal-professjoni legali u tal-etika professjonali

Ikun indipendenti u awtonomu minn kull influwenza min-naħa tal-gvern jew minn kull influwenza oħra, u jaqdi biss l-interessi tal-klijent tiegħu jew tagħha

Ikollu diversi kwalifiki oħrajn.

Ir-responsabbiltajiet ta' avukat u s-supervizjoni tal-prattika tiegħu jew tagħha

F'termini ta' responsabbiltà penali jew ta' kumpens, fil-prinċipju, ir-responsabbiltà ta' avukat ma tvarjax mir-responsabbiltà ta' ċittadini oħrajn. Kull avukat, però, irid ikollu assigurazzjoni tar-responsabbiltà li tkopri d-danni li jirriżultaw minn kwalunkwe sors għajr il-premeditazzjoni jew negligenza serja. L-Assoċjazzjoni tal-Avukati stabbiliet fond ta' kumpens, biex tkopri d-danni li jirriżultaw mill-kondotta kriminali ta' avukat.

Barra minn hekk, avukat għandu responsabbiltà professjonali. Il-bord tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati jrid jiżgura ruħu li l-avukati jaqdu dmirijiethom skont l-etika professjonali. Fejn ma jagħmlux dan, l-Assoċjazzjoni tal-Avukati għandha tagħti bidu għal azzjoni dixiplinari. Azzjoni bħal din ta' spiss tibda b'ilmient bil-miktub. Il-Kanċillier tal-Ġustizzja jiġi informat bid-deċiżjonijiet li tkun haċet l-Assoċjazzjoni tal-Avukati, u huwa jew hija tista' tressaq appelli minn dawn id-deċiżjonijiet quddiem il-Qorti tal-Appell ta' Helsinki.

L-**Assoċjazzjoni tal-Avukati Finlandiża** hija organizzazzjoni rregolata mil-liġi pubblika u mill-Att dwar l-Avukati tal-1958. Qabel din l-organizzazzjoni kien hemm assoċjazzjoni rreġistrata bl-istess isem. Il-membri kollha taż-żewġ organizzazzjonijiet huma, u minn dejjem kienu, avukati.

L-Assoċjazzjoni tal-Avukati għandha madwar 1850 membru, li jissejju "avukati" (bil-Finlandiż: asianajaja; bl-Iżvedviż: advokat). Id-ditti tal-avukati jimpjegaw madwar 600 assoċjat, fejn madwar 120 minnhom huma konsulenti legali pubbliċi. L-uffiċċji tal-għajnuna legali jimpjegaw ukoll iktar minn 100 konsulent legali li mhumiex membri tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati.

Avukat li tkeċċa mill-Assoċjazzjoni tal-Avukati wara miżuri dixiplinari xorta jista' jkompli jeżerċita l-professjoni tiegħu taħt titolu professjonali ieħor; f'każ bħal dan, però, avukat jeżerċita mingħajr l-obbligi ta' avukat u mhux taħt is-supervizjoni tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati.

Ċittadin tal-Finlandja jew ta' kwalunkwe Stat ieħor fiż-Żona Ekonomika Ewropea li għalaq il-25 sena, jista' jiġi aċċettat bħala avukat, jew ikun magħruf li jkun jew tkun onest u, jkun magħruf ukoll li l-karatteristiċi u l-istil ta' haġja tiegħu jew tagħha jkunu adattati għall-professjoni tal-avukat. Huwa jew hija jrid jissodisfa r-rekwiziti akkademici stipulati fil-Finlandja għal kariga ġudizzjarja, ikun kiseb il-hiliet meħtieġa sabiex jeżerċita bħala avukat u jkollu esperjenza tax-xogħol fil-kompiet tal-avukatura. Huwa jew hija ma jridx ikun fallut u jrid ikollu kapacità legali sħiħa.

Skont l-impennji internazzjonali li daħlu fis-seħħ fil-Finlandja, persuna li ma tissodisfax ir-rekwiziti akkademici u lanqas ma tkun kismet l-esperjenza tax-xogħol meħtieġa fil-Finlandja – imma li jkollha l-kwalifiki professjonali ta' avukat f'wiehed mill-Istati taż-Żona Ekonomika Ewropea – tista' tiġi aċċettata bħala avukat. F'każijiet bħal dawn, l-applikant irid jipprova, f'eżami organizzat mill-Assoċjazzjoni tal-Avukati, li huwa jew hija għandu biżżejjed għarfien tal-legiżlazzjoni Finlandiża u tal-prattika tal-liġi fil-Finlandja.

Barra minn hekk, persuna li jkollha l-kwalifiki professjonali ta' avukat fi Stat Membru tal-Unjoni Ewropea tista' tkun aċċettata bħala avukat mingħajr eżami. L-aċċettazzjoni ta' avukat mingħajr eżami hija bla ħsara għar-registrazzjoni tal-applikant għal mill-inqas tliet snin fir-registru tal-avukati amministrat mill-Assoċjazzjoni tal-Avukati, għall-użu tat-titolu professjonali tal-Istat Membru tal-origini tiegħu u għall-kwalifika biex jeżerċita l-professjoni ta' avukat fi Stat Membru ieħor (ir-registru tal-UE). Barra minn hekk, il-persuna trid ttipprova li teżerċita b'mod regolari l-professjoni ta' avukat fil-Finlandja għal mill-inqas dak il-perjodu.

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib iktar informazzjoni fis-sit elettroniku tal-**Assoċjazzjoni tal-Avukati Finlandiża**.

Solicitors/konsulenti legali

Fil-Finlandja, prattikament kulhadd jista' jagħti pariri dwar u jagħti għajnuna fi kwistjonijiet legali, anki b'mod professjonali. Madankollu, f'it ferm minn dawn il-konsulenti m'għandhomx lawrja fil-Liġi fuq il-livell ta' Master.

L-avukati prattikanti li ma jkunux membri tal-Assoċjazzjoni tal-Avukati jistgħu, forsi, ma jissodisfawx ir-rekwiziti għal avukat, jew jistgħu jippreferu li ma jkunux sugġetti għall-obbligi tal-professjoni. L-avukati li jkunu għadhom kemm iggradwaw mill-università, pereżempju, jew l-avukati li jkunu għadhom kemm bdew jeżerċitaw il-professjoni jew li jkunu ġejjin minn oqsma oħrajn tal-liġi, ma jissodisfawx ir-rekwiziti, u lanqas l-avukati *part-time*.

Nutara pubbliċi

Fil-Finlandja, il-kompiet tan-nutara pubbliċi huma rregolati mil-liġi. In-nutara pubbliċi huma impjegati fl-uffiċċji lokali tar-registri u fl-uffiċċji distrettwali ġurisdizzjonali. Ir-rekwizit sabiex wiehed ikun eliġibbli għall-kariga ta' nutar pubbliku huwa lawrja fil-liġi fuq il-livell ta' Master (oikeustieteen kandidaatti).

Minkejja bosta elementi simili, id-dmirijiet tan-nutara pubbliċi fil-Finlandja jvarjaw ferm mid-dmirijiet tan-nutara fil-bqija tal-Ewropa u tal-Istati Uniti. Fil-Finlandja, nutar pubbliku jkun dejjem uffiċjal Statali. Madankollu, in-nutara pubbliċi mhumiex nutara pubbliċi *full-time*; il-parti l-kbira tal-uffiċjali li jwettqu l-kompiti ta' nutara pubbliċi huma reġistraturi distrettwali f'uffiċċji lokali tar-reġistri. Minhabba l-libertà kuntrattwali fil-kwistjonijiet civili, fil-Finlandja l-konferma minn Nutar Pubbliku mhix prerekwizit għall-validità tal-kuntratti. L-uniku kuntratt skont il-liġi civili li jeħtieġ ċertifikazzjoni notarili fil-Finlandja hija ċ-ċessjoni tal-proprjetà.

In-nutara pubbliċi jieħdu ħsieb iċ-ċertifikazzjoni notarili ta', fost l-oħrajn, firem u kopji ta' ċertifikati u l-awtentikazzjoni tal-*curriculum vitae*. In-nutara pubbliċi jistgħu anki jiċċertifikaw dawk li jissejġu "ċertifikati bil-postilla" li jikkonfermaw li l-firmatarju ta' dokument partikolari għandu l-pożizzjoni indikata u li huwa jew hija għandu l-awtorizzazzjoni xierqa biex jiffirma d-dokument.

Professjonijiet legali oħra

Awtoritajiet tal-infurzar

Organizzazzjoni

Il-kompiti ta' infurzar jitwettqu mill-marixxalli lokali: jiġifieri, il-marixxalli distrettwali, il-kapijiet tal-pulizija rurali u l-marixxall provinċjali ta' Åland. Dawn l-uffiċjali jkunu meġġuna minn viċi marixxalli li, fil-prattika, ikunu inkarigati mill-kompiti ta' infurzar l-iktar individwali. L-uffiċċji tal-infurzar għandhom ukoll persunal klerikali. L-awtoritajiet tal-infurzar huma uffiċjali Statali.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja huwa inkarigat mill-ġestjoni, mill-kontroll u mis-superviżjoni ġenerali tas-servizz tal-infurzar. Il-kapijiet tal-amministrazzjoni ġudizzjarja fl-uffiċċji provinċjali tal-Istat ukoll għandhom funzjonijiet ta' kontroll u ta' superviżjoni relatati mal-infurzar. Pereżempju, huma jieħdu ħsieb l-ilmenti dwar il-kondotta tal-awtoritajiet tal-infurzar. Madankollu, la l-Ministeru tal-Ġustizzja u lanqas il-kapijiet tal-amministrazzjoni legali m'għandhom is-setgħa li jwarrbu jew ibiddu infurzar individwali jew xi miżura oħra.

Fil-Finlandja, l-infurzar ta' spiss huwa kwistjoni ta' ġbir ta' djun tas-sentenzi, u b'hekk huwa marbut mill-qrib mal-proċedimenti fil-qrati. Fil-proċedimenti, il-validità tat-talba ta' kreditur tiġi investigata u r-responsabbiltà għall-ħlas tiġi imposta fuq id-debitur. Jekk is-sentenza ma tiġix irrispettata volontarjament, din titwettaq b'mod obligatorju permezz tal-infurzar. Uħud mill-ammonti dovuti, bħat-taxxi u ċerti primjums tal-assigurazzjoni, jistgħu jiġu infurzati anki jekk ma jkunx hemm sentenza.

L-awtoritajiet tal-infurzar jiproteġu l-interessi kemm tal-kredituri kif ukoll tad-debituri. Huma għandhom l-għan li jirċievu ħlas volontarju wara li jibagħtu ittra ta' ġbir. Jekk ma jasal l-ebda ħlas, il-pagi, is-salarji, il-pensjonijiet, id-dħul min-negozju jiġu ssekwestrati jew l-assi jinqabdu. L-assi maqbuda jistgħu jinbiegħu waqt irkant mill-marixxall.

L-aħħar aġġornament: 30/06/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.